TERVEYDEN JA
HYVINVOINNIN LAITOS

LAUSUNTO
THL/761/4.00.02/2018

Ilkka Miettinen

25.4.2018

Eduskunta
Ympäristövaliokunta

Lausuntopyyntönne 10.4.2018, U13/2018 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi ihmisten käyttöön tarkoitetun veden laadusta

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto ja tulla kuulluksi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviehdotuksesta ihmisten käyttöön tarkoitetun veden laadusta (juomavesidirektiivi). THL katsoo, että kirjelmässä esitetyt huomiot ovat sellaisia, joihin myös THL voi yhtyä.

THL tukee Valtioneuvoston esitystä, jonka mukaan talousveden laadun turvaamiseen tulisi soveltaa riskiperusteista lähestymistapaa. WHO:n esittämän kokonaisvaltaisen riskien arvioinnin ja riskien hallinnan eli ns. Water Safety Plan -mallin käyttöönotto edistää talousveden terveydellistä laatua. THL katsoo, että riskinarvioinnin tulee kattaa koko talousveden tuotantoketju raakavesistä veden käsittelyn ja jakelun kautta veden käyttäjän hanaan.

THL pitää tärkeänä valtioneuvoston kirjelmässä esitettyä huomiota siitä, että talousvesidirektiivin mukaan seurattavien veden laatuparametrien tulee olla terveysperusteisia. Direktiiviehdotuksen sellaiset laatuparametrit, jotka eivät ole WHO:n suosituksien mukaisia tai muuten todennettavissa terveysperusteisiksi, kuten mikromuovien seuranta, eivät ole kannatettavia sisällytettäviksi talousveden laadun seurantaan. Nykymuodossaan direktiiviehdotus ei ole kannatettava, sillä se nostaisi talousveden seurannan näytemääriä ja sen myötä kustannuksia kohtuuttomasti vaikka vesiturvallisuus ei varsinaisesti parantuisi. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen näkemyksen mukaan osa direktiiviedotuksen muuttujista olisi syytä sisällyttää vesilaitosten omavalvontaan osana riskiperusteista veden laadun seurantaaTHL kannattaa riskinarviointiin pohjautuvan talousveden laadun seurannan varmistamista riittävällä viranomaisvalvonnalla.

THL jakaa Valtionneuvoston esityksen huolen kaikkia kotitalouksien vesijärjestelmiä koskevan riskinarvioinnin kustannuksista. THL huomauttaa lisäksi, että kaikkien kotitalouksien vesijärjestelmien seuranta legionellabakteerin osalta olisi erittäin haastava toteuttaa Suomen laboratoriokapasiteetilla. THL katsoo, että riskinarviointi legionellojen osalta on perusteltua sairaaloissa ja hoitolaitoksissa, joissa altistuminen kohdistuu heikkokuntoisiin ihmisiin, mutta ei kaikissa kiinteistöissä. Myös muissa maissa on saavutettu paras hyöty keskittämällä legionellabakteerien seurantaa riskikohteisiin kaikkien rakennusten tutkimisen sijaan. Tämäkin tarkoittaisi n. 9000 seurantakohdetta, joiden vuotuiset legionellojen analyysikulut olisivat arviolta noin 1-4 miljoonaa euroa.

Ilkka Miettinen

25.4.2018

THL kannattaa Valtioneuvoston näkemystä poikkeusluvan säilyttämisestä. Määräaikainen, viranomaisen myöntämä poikkeuslupa talousveden kemiallisten muuttujien lievään ylitykseen, josta ei aiheutuisi haittaa ihmisten terveydelle, voi olla tarpeen esim. onnettomuustilanteiden yhteydessä saastuneen talousveden puhdistamisen aikana.

THL katsoo, että direktiiviehdotuksen tietokokonaisuuksien raportoinneissa tulisi huolehtia siitä, ettei raportointi aiheuta päällekkäistä työtä muiden vesidirektiivien raportointien kanssa. Olisi toivottavaa, että samoja seurantatietoja ei tarvitsisi kerätä ja raportoida moneen kertaan, vaan eri raportointitarkoituksiin kerätty tieto olisi mahdollisimman laajalti ja helposti hyödynnettävissä.

Pääjohtaja Juhani Eskola

Johtaja Mika Salminen 25.4.2018